Lietas arhīva Nr. 1-0301-18/13
ECLI:LV:RPPT:2018:0720.168030118.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2018.gada 30.jūlijā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa
tiesnese A.Buliņa
ar tiesas sēdes sekretāri L.Zemi
tulku D.Piternieci
piedaloties pie administratīvās atbildības saucamajai personai /pers. A/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par /pers. A/, personas kods /personas kods/, saukšanu pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

2018.gada 15.maijā Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā saņemts Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Zemgales iecirkņa Kārtības policijas nodaļas inspektora 2018.gada 8.maijā sastādītais administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PC 334469 un tam pievienotie administratīvās lietas materiāli par to, ka 2018.gada 26.janvārī, plkst.18:15 Rīgā, Mārupes ielā 2 tika konstatēts, ka /pers. A/ atrodoties pēc adreses Rīgā, Mārupes ielā 2 (uz ielas) izdarīja ļaunprātīgu nepakļaušanos policijas darbinieku likumīgajām prasībām – sāka vicināties ar dūrēm, centās izrauties, kā arī mēģināja iesist pašvaldības policijas darbiniekam, uz vairākkārtējiem aicinājumiem pārtraukt pretošanos /pers. A/ nereaģēja.

Izdarītais administratīvais pārkāpums kvalificēts pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk tekstā – Latvijas APK) 175.panta par ļaunprātīgu nepakļaušanos policijas darbinieka, pašvaldības policijas darbinieka, robežsarga vai zemessarga, kā arī karavīra likumīgajam rīkojumam vai prasībai, kad viņi izpilda sabiedriskās kārtības sargāšanas vai dienesta pienākumus.

Protokols personai nosūtīts pa pastu.

Tiesas sēdē /pers. A/ savu vainu izdarītajā pārkāpumā neatzina. Paskaidroja, ka ir vājdzirdīgs. Tanī vakarā ar savu vājdzirdīgo draugu pastaigājies Mārupes ielas rajonā un pie veikala Supernetto satikuši četrus dzirdīgus jauniešus, kuri kaut ko jautājuši, bet pārkāpējs ar draugu mēģinājuši paskaidrot, ka nedzird. Tad viens no četrotnes iesita pārkāpējam pa vaigu, sākās kautiņš, pārkāpējs aizstāvējies, viņam tika saplēsta jaka, nozagts telefons par kuru joprojām maksā. Pēkšņi redzējis, ka divi aizskrien prom, bet no aizmugures kāds mēģinājis viņu saķert un viņš rāvies ārā, jo domājis, ka viņam turpina uzbrukt. Tad sajutis, ka viņam tiek uzlikti roku dzelži un zemapziņā iedomājies, ka tie ir policijas darbinieki. Tad atbraukusi ātrā palīdzība un viņi tikuši aizvesti uz Tvaika ielu. Četri jaunieši, kuri bija uzbrukuši viņiem, bija aizbēguši. Kad notika kautiņš, neko nav dzirdējis, bet policijā viņam ticis paskaidrots, ka kautiņa laikā viņam ticis teikts, ka ir ieradušies no policijas, bet viņš nav dzirdīgs, tāpēc nav to dzirdējis. Protokola sastādīšanas laikā zīmju tulks nav piedalījies. Policisti savas prasības izteica mutiski. Dusmojās, jo viņus, - kas bija sasisti, policija aizturēja, bet četrotne, kura izraisīja konfliktu un kautiņu, aizbēga.

2018.gada 20.jūlija tiesas sēdē pārkāpējs paskaidroja, ka nav dzirdējis policijas darbinieku prasības, arī draugs viņam netulkoja policijas darbinieku prasības, turklāt, bija krēsla, kas apgrūtināja kontaktēšanos ar draugu. Papildus paskaidroja, ka bija ļoti emocionāli uzbudināts, jo pirms tam viņam uzbruka, tika sasists telefons, kurš ir paņemts nomaksā, saplēstas drēbes, bet viņš tika aizturēts, kaut arī bija cietušais tanī situācijā. Norādīja, ka nebija nevienai sievietei sitis, piekauts tika pats, tādēļ nebija pamata viņa aizturēšanai.

M o t ī v u d a ļ a

Pārbaudot un novērtējot lietas materiālus, atzīstams, ka lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā izbeidzama turpmāk norādītu apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar Latvijas APK 243.[1]pantu pierādījumus konstatē ar tās personas paskaidrojumiem, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ar personu liecībām, eksperta atzinumu, kompetentas institūcijas atzinumu, dokumentiem, kas satur ziņas par faktiem, rakstveidā vai citā formā, elektroniskiem pierādījumiem un procesuālajās darbībās rakstveidā vai citā veidā nostiprinātām ziņām par faktiem.

Administratīvais pārkāpums kvalificēts pēc Latvijas APK 175.panta par ļaunprātīgu nepakļaušanos policijas darbinieka, pašvaldības policijas darbinieka, robežsarga vai zemessarga, kā arī karavīra likumīgajam rīkojumam vai prasībai, kad viņi izpilda sabiedriskās kārtības sargāšanas vai dienesta pienākumus. Tātad, gadījumā, ja persona atsakās pakļauties policijas darbinieka likumīgajai prasībai, tad ir pamats sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu un saukt personu pie administratīvās atbildības, kas paredzēta Latvijas APK 175.pantā.

Minētās tiesību normas dispozīcija ietver divus pamatnosacījumus, kuriem ir jābūt pierādītiem, lai personu varētu saukt pie administratīvās atbildības saskaņā ar šo tiesību normu, proti, ir jākonstatē, vai kāds no minētajā tiesību normā norādītajiem subjektiem, sabiedriskās kārtības vai dienesta pienākumu pildīšanas laikā, izteica personai likumīgu rīkojumu vai prasību un, otrkārt, ka persona ļaunprātīgi atteicās pakļauties izteiktajam rīkojumam vai prasībai.

Līdz ar to, lai konstatētu, vai /pers. A/ darbībās konstatējama Latvijas APK 175.panta paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāva objektīvā puse, jānoskaidro, vai policijas darbinieku prasības pārtraukt pretošanos bija likumīgas un vai /pers. A/ darbībās konstatējama ļaunprātība.

Saskaņā ar likuma „Par policiju" 10.panta 1., 6. un 11.punktu policijas darbinieku pienākums ir nodrošināt kārtību uz ceļiem, ielās, laukumos, parkos, sabiedriskā transporta līdzekļos, lidostās, ostās, stacijās un citās publiskās vietās, lai garantētu personu un sabiedrības drošību, kā arī novērst un pārtraukt administratīvos pārkāpumus, noskaidrot vainīgos, savas kompetences ietvaros sastādīt protokolus, izskatīt lietas par šiem pārkāpumiem, kā arī regulēt transportlīdzekļu un gājēju kustību, veikt satiksmes un satiksmes līdzekļu uzraudzību.

No minētajām tiesību normām tiesa secina, ka policijas darbinieka prasības un rīkojumi, ko viņš izvirzījis vai devis, pildot dienesta pienākumus,

visām personām ir obligāti jāizpilda un par nepakļaušanos policijas darbinieka likumīgajām prasībām ir paredzēta administratīvā atbildība Latvijas APK 175.pantā.

Administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PC 334469 2018.gada 8.maijā sastādīts par to, ka 2018.gada 26.janvārī plkst.18:15 Rīgā, Mārupes ielā 2, /pers. A/ nepakļāvās policijas darbinieku likumīgajām prasībām - sāka vicināties ar dūrēm, centās izrauties, kā arī mēģināja iesist pašvaldības policijas darbiniekam, uz vairākkārtējiem aicinājumiem pārtraukt pretošanās, /pers. A/ nereaģēja (*lietas 3.lapa*).

Rīgas pašvaldības policijas Zemgales pārvaldes Sabiedriskās kārtības sargāšanas nodaļas vecākā inspektora E.Skadiņa 2018.gada 26.janvāra ziņojumā norādīts, ka 2018.gada 26.janvārī izsaukuma laikā uz Mārupes ielu, Rīgā, kamēr policijas darbinieks atradies operatīvajā transportlīdzeklī, pie viņa vērsusies sieviete, norādot uz diviem vīriešiem un sakot, ka viņi iesituši sievietei un sasituši viņai brilles. Inspektors nekavējoties izkāpis no automašīnas un apturējis sievietes norādītos vīriešus, kuriem sejas un rokas bija notraipītas ar asinīm. Aizturēšanas laikā viens no vīriešiem – /pers. A/ – kļuvis agresīvs, sāka vicināties ar dūrēm, atvēzējās un mēģināja iesist policijas darbiniekam. /pers. A/ tika atgrūsts, pēc kā viņu satvēra otrais vīrietis un teicis, lai tas nomierinās, vienlaikus paskaidrojot, ka /pers. A/ esot kurlmēms. /pers. A/ turpināja vicināties ar rokām, uzvedās agresīvi un neadekvāti, līdz ar to viņš tika satverts aiz rokām, sakot, lai nomierinās un netraucē policijas darbiniekiem strādāt. /pers. A/ centās izrauties, kā arī mēģināja iesist policijas darbiniekiem, uz vairākkārtējiem aicinājumiem pārtraukt pretošanos un pildīt policijas darbinieku likumīgās prasības, viņš nereaģēja. Tika pieņemts lēmums /pers. A/ aizturēt, jo persona nepakļāvās policijas darbinieku prasībām (lietas 5.lapa).

Tiesas sēdē sniedzot liecības, policijas darbinieki E.Skadiņš, V.Misele un J.Tihomirova tiesai norādīja, ka uz vietas tika informēti, ka /pers. A/ ir kurlmēms. Policijas darbinieki centās ar personu komunicēt un savas prasības izteikt ar otra vīrieša starpniecību, kurš apgalvoja, ka ir /pers. A/ draugs un sarunājās ar pārkāpēju zīmju valodā, kā arī izmantojot pastiprinātu žestikulāciju, mēģinot runāt lēnāk, aktīvi izmantojot lūpas, un skaļāk. Tomēr nevarēja tiesai apgalvot, ka ir pārliecināti, ka /pers. A/ saprata viņam izteiktās policijas darbinieku prasības, drīzāk izsakot minējumus, ka policijas darbinieku prasība nomierināties un netraucēt izrietēja no policijas darbinieku darbībām attiecībā pret /pers. A/ (viņš tika turēts, lai nomierinātos) un būtu personai pašsaprotamas.

No lietā esošā video ieraksta redzams, ka laikā, kad /pers. A/ tiek aizturēts, ir krēsla, bet brīdī, kad policijas darbinieks viņu pietur, /pers. A/ ir satraucies, mēģina kaut ko teikt, vienlaikus pastiprināti žestikulējot ar rokām, kas no policijas darbinieku puses tiek iztulkots kā roku vicināšana (video ierakstā viens no policijas darbiniekiem saka /pers. A/, lai tas "beidz mahāties" brīdī, kad persona acīmredzami rāda žestus ar rokām). Turklāt, kā redzams no video, /pers. A/ izskatās apjucis, ir emocionāli uzbudināts, viņam ir kliedēts skatiens.

Šādos apstākļos tiesa nevar viennozīmīgi konstatēt, ka /pers. A/, kaut arī viņa draugs ir apguvis zīmju valodu un būtu skaidrojis pārkāpējam policijas darbinieku prasības, ir sapratis sava drauga teikto, jo, pirmkārt, /pers. A/ uzmanība nebija nedalīti vērsta personai, kura ar viņu būtu sarunājusies zīmju valodā, viņš skatās apkārt un nav koncentrējis skatienu drauga rokām, otrkārt, laukā bijis tumšs, ko viennozīmīgi var konstatēt pēc lietā esošā video ieraksta, bet, treškārt, neviens no policijas darbiniekiem, kuri atradās uz vietas, nav apguvuši zīmju valodu un tiesas sēdē nevarēja viennozīmīgi apgalvot, ka otra persona pārkāpējam ir tulkojusi ar zīmju valodas palīdzību tieši policijas darbinieku prasības, vien izdarot pieņēmumus par otras personas godprātību.

Turklāt, kā tiesa pārliecinājās no video ieraksta, neviens no policijas darbiniekiem ar pārkāpēju nav sarunājies viņam saprotamā valodā, proti, zīmju valodā, līdz ar to nevar apgalvot, ka persona ir sapratusi un pat dzirdējusi policijas darbinieku prasības. Šādos apstākļos nevar konstatēt, ka /pers. A/ policijas darbinieku prasības ir ignorējis apzināti, līdz ar ko nevar konstatēt arī ļaunprātību pārkāpēja darbībās.

Vienlaikus tiesa ņem vērā, ka gan protokolā, gan policijas darbinieka ziņojumā norādīts, ka pārkāpējs ir aktīvi vicinājies ar rokām, taču kā tiesas sēdē tika noskaidrots, pārkāpējs ir kurlmēms, līdz ar to roku žestikulācija ir viņa komunikācijas veids, bet apstākļos, kad persona ir emocionālā uzbudinājuma stāvoklī, viņa žestikulācija var būt straujāka, līdz ar to tiesa šādu personas darbību nevar viennozīmīgi vērtēt kā centienus fiziski iespaidot policijas darbiniekus.

Savukārt, attiecībā uz policijas darbinieka ziņojumā un tiesas sēdē sniegtajās liecībās norādīto par /pers. A/ atrašanos reibuma stāvoklī aizturēšanās brīdī, tiesa norāda, ka lietas materiālos nav atrodami pierādījumi par /pers. A/ atrašanos reibuma stāvoklī 2018.gada 26.janvārī plkst.18:15 (pārkāpuma izdarīšanas brīdī), līdz ar to minētais apstāklis netiek vērtēts.

Tiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus atzīst, ka administratīvā pārkāpuma lietas materiāli nesatur nevienu tiešu pierādījumu, kas apstiprinātu ka /pers. A/ ir dzirdējis un sapratis policijas darbinieku likumīgās prasības nomierināties un pārstāt pretoties policijas darbiniekiem, līdz ar to tiesai nav iespējams iegūt pilnīgu pārliecību par /pers. A/ vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā.

Izvērtējot iepriekš minētos apsvērumus, norādītās likuma normas un judikatūru, tiesa uzskata, ka lietā nav iegūti pietiekami pārliecinoši pierādījumi tam, ka ir noticis protokolā norādītais administratīvais pārkāpums, par kuru atbildība paredzēta Latvijas APK 175.pantā.

Pie šādiem apstākļiem tiesai radušās saprātīgās šaubas par /pers. A/ vainu viņam inkriminētā pārkāpuma izdarīšanā, līdz ar to tiesa atzīst, ka visas saprātīgās šaubas ir tulkojamas par labu personai – /pers. A/.

Tiesa uzskata, ka iepriekš norādīties apstākļi uzskatāmi par tādiem, kas nepieļauj tiesvedību administratīvā pārkāpuma lietā un, pamatojoties uz Latvijas APK 239.panta 1.punktu, lietvedība izskatāmajā administratīvā pārkāpuma lietā izbeidzama.

Vienlaicīgi tiesa vēlas norādīt uz policijas darbinieku neprofesionālo un pat cilvēka cieņu aizskarošo rīcību. Nav izprotama policijas darbinieku uzvedība apstākļos, kad nepārprotami redzams, ka /pers. A/ ir persona ar runas un dzirdes traucējumiem. Pretēji tam, lai policijas amatpersona rīkotos profesionāli ētiski un adekvāti novērtētu situāciju, no lietā esošā video ieraksta redzams, ka policijas amatpersonas nokaitina /pers. A/ rīcība savu iespēju robežās caur zīmju palīdzību cenšoties paskaidrot notikušo. Nākas secināt, ka policijas amatpersonas ar savu rīcību būtiski aizskar cilvēktiesības un pazemojoši izturas pret personu un šāda rīcība nebūt nav lietišķa un korekta, kas veidotu pozitīvu sabiedrības viedokli par policijas tēlu sabiedrībā.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{6} pantu, 289.^{13}pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā par /pers. A/ saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 175.panta.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) darba dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Pilna sprieduma sastādīšanas diena – 2018.gada 30.jūlijs.

Tiesnese A.Buliņa